Опис досвіду роботи
вчителя початкових класів
Володимирецького ЗЗСО І-ІІІ ступенів № 1
Кравчук Валентини Михайлівни
« Використання інноваційних технологій з інтерактивними прийомами на уроках в початкових класах»

Навчити дитину вчитися, дати їй уміння, з допомогою яких вона буде самостійно підніматися із сходинки на сходинку довгого шляху пізнання – це одне із найскладніших завдань учителя. Саме у його здійсненні – ключ до тієї педагогічної мудрості, оволодіння якою робить нашу працю творчою»

В.О.Сухомлинський

Сьогодні освіта України спрямована на розвиток особистості учня. Це завдання- не вигадка новаторів, а потреба часу. Отже, викладання в школі вимагає від учителя творчого підходу, особливо у виборі методичних прийомів і засобів навчання, наочного та дидактичного матеріалу. Безумовно, саме учень є головною дійовою особою у навчанні, але тільки на рівні реалізації своєї мети, а не у виборі технології навчання. Для дитини не існує традиційної чи інноваційної технології. Є звичні або нові способи діяльності на уроці, запропоновані вчителем.

Але, скільки б років не працював вчитель, межі його самовдосконалення не існує.

І кожного разу, готуючись до уроку, ставлю собі запитання: як розвинути в учнів стійкий інтерес до навчання? Як зробити процес навчання радісним, не примусовим? Як забезпечити високий загальний розвиток кожної дитини? Як розвинути неповторну творчу особистість, котра прагне до самостійної пізнавальної діяльності? Але як уникнути при цьому перевантаження? Думаю, кожен вчитель ставить перед собою такі запитання, шукає на них відповідь і – знаходить, приходячи до висновку: потрібно будувати нову школу – школу діалогу, школу, яку творять самі діти спільно з учителями. І саме нашим дітям випала нагода навчатися у Новій школі. Де є пізнання радості, впевненості і довіри. Де учень, учитель і батьки тісно співпрацюють. Тому виникла необхідність впровадження інтерактивних прийомів в навчальну діяльність.

Опрацювавши наукову та методичну літературу, відвідавши уроки колег, які працюють за різними методиками я знайшла відповідь: потрібно змінити підхід до навчання. Тому, я працюю над проблемою, яку вважаю актуальною в навчально-виховному процесі сучасної школи «Використання інноваційних технологій з інтерактивними прийомами на уроках в початкових класах»

Актуальність даної теми полягає в тому, що саме застосування інтерактивних та інноваційних технологій допомагає реалізовувати ці запитання, дозволяє виховувати таких випускників, які готові активно діяти, швидко приймати рішення, змінюватись та пристосовуватись до нових потреб життя, навчатись впродовж життя. У північних народів є простий і мудрий афоризм: «Якщо подарувати людині одну рибину, вона буде ситою один день. Якщо подарувати дві – буде ситою два дні. Якщо навчити ловити рибу – буде ситою все життя». Так і в навчанні: скільки б у школяра не було

предметних знань і вмінь, старанності, сумлінності – їх буде недостатньо для подальшого успішного навчання і розвитку. Наше завдання не передати дитині знання (завтра вони можуть бути вже не актуальними, або дитина забуде їх, ступивши за поріг), а навчити самостійно вчитися. Учень тут виступає «суб'єктом» навчання, виконує творчі завдання, вступає в діалог з учителем.

Саме цим обумовлюється актуальність представленого досвіду.

Мета досвіду. З'ясувати ефективність використання інноваційних технологій з інтерактивними прийомами на уроках в початкових класах. Створити комфортні умови навчання, за яких учень відчує свою успішність, інтелектуальну спроможність.

Завдання досвіду. Для досягнення поставленої мети були сформульовані наступні завдання:

- З'ясувати суть використання інноваційних технологій з інтерактивними прийомами в навчанні та особливості його впровадження в початковій школі.
- Проаналізувати та дібрати методи, форми і засоби навчання, використання яких дозволить формувати в учнів навички самостійного здобуття нових знань, уміння мислити та діяти, вчитись працювати у команді, робити висновки.

Ідея досвіду. Впровадження інноваційних технологій в процесі навчання та виховання забезпечує розвиток і саморозвиток особистості, сприяє формуванню в учнів творчого потенціалу, прагнення до самостійної пізнавальної діяльності, вміння ставити й вирішувати нові проблеми.

Інноваційна значущість пропонованого досвіду полягає в тому, що враховуючи вимоги до розвитку системи освіти, реалізація досвіду містить у собі різноманітні форми традиційної та інноваційної діяльності вчителя та учнів на уроці і в позаурочний час. Особливо важливим є творчий підхід до створення системи роботи на різних етапах уроку, де навчальний процес відбувається за умов постійної взаємодії всіх учнів, де вчитель і учень є рівноправними суб'єктами навчання.

Практична значущість досвіду полягає у впровадженні інноваційних технологій з інтерактивними прийомами, які спрямовані на виховання особистості, формування в школярів творчого потенціалу, вміння ставити і вирішувати нові проблеми, у створенні атмосфери доброзичливості і взаємопідтримки.

Технологічне підґрунтя досвіду.

Спробую довести, чому саме застосування інтерактивних та інноваційних технологій сприяє вирішенню сучасних проблем навчання. Слово «інтерактив» прийшло до нас з англійської та означає «здатний до діалогу, взаємодії». Суть інтерактивного навчання у тому, що навчальний процес відбувається за умови постійної, активної взаємодії всіх учнів, це співнавчання, взаємонавчання, де учень і вчитель є рівноправними, рівнозначними суб'єктами навчання, розуміють, що вони роблять, рефлексують з приводу того, що вони знають, вміють і здійснюють. Організація такого виду навчання передбачає моделювання життєвих ситуацій, ситуацій успіху, використання рольових ігор, спільне вирішення проблеми шляхом пошуку та аналізу запропонованих учнями ідей, обставин чи ситуацій. Інтерактивна взаємодія виключає як домінування одного учасника навчального процесу над іншими, так і однієї думки над іншою. Учні вчаться бути демократичними, спілкуватися з іншими людьми, критично мислити, приймати продумані рішення.

Інтерактивний урок вимагає від мене, як учителя, не тільки ґрунтовних знань педагогіки, психології та методик викладання предметів, він потребує вміння дібрати такі технології, вправи, котрі б допомогли зреалізувати поставлені цілі і були

доцільними на певному етапі уроку . Тому, насамперед, фокусую увагу учнів на проблемі й викликаю інтерес до обговорюваної теми, бо без виникнення мотивів учіння й мотивації навчальної діяльності не може бути активного пізнання. На етапі мотивації я застосовую такі прийоми та вправи: коротка розповідь, бесіда, демонстрування наочності, інтерактивні вправи: «Мозковий штурм», «Мікрофон», «Криголами», «Подив», фантастичне запитання тощо. Головне моє завдання зацікавити дітей, отримати ствердджувальну відповідь на запитання: - Чи бажаєте ви поговорити на дану тему? Чи бажаєте більше дізнатись про те чи інше? Якщо учні зацікавляться виучуваною темою, можна очікувати якісне, стійке розуміння і засвоєння матеріалу.

Після цього разом з дітьми ми формулюємо та оголошуємо очікуванні результати уроку:

- Після цього уроку я зможу, наприклад, розрізняти відмінки іменників; - набуду навичок роботи в малій групі; - визначу своє ставлення до ролі правил в українській мові.

Для того, щоб на основі отриманої необхідної інформації, діти могли виконувати практичні завдання та з метою економії часу на уроці, часто даю інформацію для попереднього домашнього вивчення, використовую прийом читання роздаткового матеріалу, опанування інформації за допомогою технічних засобів навчання або наочності. Ніщо так не сприяє міцному засвоєнню знань, як правило, виведене учнями самостійно. Тут застосовую проблемно-пошуковий метод, наприклад, при вивченні теми «Слова, що називають дію предмета»:

- Пригадайте слова –назви предмета; слова- ознаки предмета(іменник, прикметник),.
- питання до поданих слів і розділіть на 2 групи: іменники, прикметники: учень, радісний, пише, весело, каштан, портфель (попередньо провелась робота над реченням, в якому були згадані частини мови)? Яке питання можна поставити до слова, що залишилось ? (виконувати якусь дію)
- Можливо, ми самостійно зможемо сформулювати правило про дієслово? (діти висловлюються, перевіряють за підручником)

Рідше, при вивченні тем, зовсім незнайомих дітям, вдаюсь до короткого пояснення, міні-лекції чи розповіді.

Для ефективного засвоєння навчального матеріалу, досягнення якісних результатів уроку, використовую такі технології: «Акваріум», «Ажурна пилка», «Займи позицію», «Два – чотири – всі разом», «Карусель», 6 капелюхів де Боно,кубик Блума, ромашка Блума, прийом « Фішбоун», робота в парі, в групі, метод проєктів, та ін.

Наприклад, при вивченні у 2 класі на уроці української мови твору «Лесина квітка» за Н.Наркевичем, де обговорювали вчинки дітей, після відповіді на поставлене запитання: - Чи правильно вчинила Леся? Клас розділився на дві точки зору і довелось об’єдналися у дві групи, щоб з власної зайнятої позиції опрацьовувати новий матеріал. Діти дискутували, доводили власні думки.

При вивченні твору К.Малицька «Як діти яблуньку врятували», запропонувала групам по черзі висловити думки з приводу, яке значення для сьогодення має бережне ставлення до рослин, як частинки природи: технологія «Акваріум» - і обрати найраціональнішу (якщо це можливо).

Одним з ефективних і цікавих для учнів методичних прийомів, який використовую в групах, є прийом «Фішбоун»

На уроках ЯДС,вивчаючи тему: Водойми: безпечні чи ні? Діти виконували різні цікаві завдання, міркували, спостерігали, вивчали причини забруднення води і які наслідки вони за собою несуть. А потім вчилися доводити власну думку, шукаючи шляхи для збереження води в природі. Встановлюючи причини забруднення водойм, доцільно було використано прийом « Фішбоун»

Коли дитина над чимось розмірковує, вона намагається обґрунтувати свою точку зору, у процес втручаються емоції, вона намагається висунути нову ідею – і все це одночасно. Цей шлях, як правило, не призводить до ефективного вирішення проблем, ускладнює створення чогось нового. Тому діти дуже люблять працювати з «капелюшками де Боно». «Шість шляп мислення» – це методика, яка пропонує виконувати одну розумову дію у певний відрізок часу. Дитина, «одягаючи» на себе по одному капелюху, не намагається виконати все одразу, вона вчиться у певний відрізок часу виконувати лише одну розумову дію. Всього є шість шляп мислення, кожна з яких символізує певний тип. Цей метод я використовую найчастіше на етапі: закріплення нових знань.

Також хочеться згадати і про «Кубик Блума» Діти дуже добре з ним знайомі. Використовую його на різних етапах уроку, що дозволяє кожному учню отримати своє запитання і дати відповідь на нього.

Діти є маленькими дослідниками. Адже, краще один раз побачити, ніж сто разів почути. Тому, щоб знання були міцними , на уроках ЯДС я стараюсь дітям не тільки показати, розказати, а разом з ними дослідити і зробити певні висновки до матеріалу, який вивчається. Так діти вчаться отримувати знання і працювати в групах і парах.

.

На заключному етапі уроку, рефлексії, чітко обговорюємо зроблене на уроці, добираємо інші приклади, заглиблюємось у більш складні варіанти, даємо відповіді на відкриті запитання типу: чому? як? хто? що було б, якби? Домагаюся, щоб учні взяли на себе зобов'язання щодо подальших дій: доопрацювати самостійно, виконати ту чи іншу вправу, намалювати, створити за аналогією, розповісти другові, підготувати повідомлення на задану тему та ін. Отже, на інтерактивному уроці навчальний процес відбувається за умови постійної активної взаємодії всіх учнів, яка має конкретну, передбачувану мету – створити комфортні умови , за яких кожен учень відчуває свою успішність, інтелектуальну спроможність, а роль моя, вчителя, проявляється не в повчанні, а лише спрямуванні роботи у правильне русло. Ми стаємо рівноправними учасниками навчального процесу, зникає закомплексованість, скутість, навпаки, формується творча, неординарна особистість, сповнена новими ідеями.

Пропрацювавши тривалий час у школі, я зіткнулася з проблемою, яка, на мій погляд, добре відома всім: чому з часом у дітей втрачається інтерес до навчання, чому в їхніх очах з роками згасає той вогник допитливості, який так яскраво палає в перші дні перебування дитини в школі. Як же пробудити той інтерес, як зробити всі уроки цікавими, незалежно від його змісту чи завдань, такими, які б запобігали втомлюваності дітей, посилили інтерес до навчання та школи в цілому? Тому, готуючись до кожного уроку, намагаюсь дібрати такі завдання, які б викликали в учнів інтерес, пробудили уяву і фантазію, спонукали творчо мислити, були доступними, але не легкими (легкість породжує пасивність), процес виконання яких вимагав би використання додаткових джерел інформації. Слідкую за тим, щоб одноманітні вправи, навіть найцікавіші, не переселялись з уроку в урок. Враховуючи природу дитячої психіки та світосприймання, в першому класі проводжу інтегровані уроки навчання грамоти. Такі уроки створюють передумови для розгляду певного об'єкта, поняття, явища з різних сторін, дають змогу досягти цілісності знань. Так, скажімо, уроки навчання грамоти добукварного періоду (Тема: Звуко-складовий аналіз слів. Складання і поширення речень. Складання розповіді «Свійські тварини». Письмо подовженої лінії із заокругленням внизу та додаткового верхнього елемента букв) об'єднала спільною темою «Свійські тварини», зміст усіх виконаних завдань також підпорядкувала цій темі: мовна розминка, гра «Складіть слово», загадки, гра «Свійська чи дика?», «Знайди відповідну схему», інтонування речень, складання розповіді «Свійські тварини», гра «Нагодуй тварину», завдання творчого характеру – підготувати повідомлення про братів наших менших, намалювати свого улюбленця. За допомогою тематичної єдності дидактичного матеріалу створюю внутрішній мотив до різних видів активної діяльності, поєдную процес пізнання рідної мови з духовним життям дитини. Завдяки такій організації пізнання кожному учневі програмую шлях від дій, спільних з учителем, однокласниками – до самостійних; від діяльності за наслідуванням - до творчої.

На інтегрованих уроках навчаю дітей не тільки читати, писати, а й почуватися громадянами, шанувати батьків, допомагати тим, хто цього потребує: людям, тваринам, рослинам. А формую почуття співпереживання через казку, гру, фантазію, через неповторну дитячу творчість, відкриваючи стежину до серця дитини, розвиваючи їхню пізнавальну діяльність. Під впливом вражень вчу дітей образно і творчо мислити, пропоную не тільки слухати казки, а й самостійно складати їх, записувати, розповідати. Систематичне ведення такої роботи приносить несподівані результати.

Коли в першому класі частіше вдаюсь до гри, то в третьому і четвертому її застосування уже не настільки доцільне, тут я намагаюсь забезпечити високий науковий та методичний виклад матеріалу, пам'ятаючи про втомлюваність, пригадуючи слова Конфуція:

Те, що я чую, я забуваю.
Те, що я бачу, я пам'ятаю.
Те, що я роблю, я розумію.

Тому виправданим вважаю застосування групової роботи на уроках української мови У групах ми вивчаємо новий матеріал, відпрацьовуємо вміння застосовувати його на практиці, виконуємо різнорівневі завдання. Групова робота дає приголомшливі результати: сильніші навчають слабших, тим самим перетворюються на майстрів, слабші розкривають власний, з певних причин не зреалізований потенціал, а учитель сумлінно підготувавшись до такого уроку, виступає «невидимим диригентом».

Я вважаю, що саме всьому цьому і сприяють інноваційні технології в сучасній педагогічній освіті. Впровадивши в свою педагогічну діяльність сучасні інноваційні технології, а зокрема, інтерактивні форми навчання, метод проєктів, інформаційно-комунікативні технології (ІКТ), можу сказати, що значно підвищився інтерес до певних навчальних дисциплін. У процесі роботи кожна дитина розкривається як неповторна індивідуальність, виконує свою функцію. Такі інтерактивні форми організації, як кооперативні і технології навчання в дискусії, і метод проєктів, значно згуртовують учнівський колектив, сприяють розвитку ініціативності, впевненості, толерантності. А якщо дитина буде навчатися з цікавістю, то звичайно і підвищиться якість навчання.

Основною метою своєї педагогічної діяльності вважаю формування школяра як особистості з високим рівнем інтелектуального розвитку і позитивними моральними якостями.

2 клас. Українська мова(додаток 1)

Тема. Розташування слів за алфавітом з орієнтацією на першу літеру. Корисні справи твоїх ровесників. Д. Герасимчук «Горіхи». Висловлювання свого ставлення до вчинків дійових осіб (с. 11-13).

Мета. Навчальна: закріпити знання української абетки; вчити учнів розташовувати слова за абеткою з орієнтацією на першу літеру; активізувати і поповнювати словниковий запас учнів, вчити висловлювати своє ставлення до вчинків дійових осіб твору. Розвивальна: розвивати читацькі навички, спостережливість, мовлення учнів. Виховна: виховувати інтерес до навчання, почуття відповідальності. Засоби навчання. Набори малюнків із зображеннями осінньої природи, птахів, віночок з осіннього листя.

Перебіг уроку

І. Вступна частина.

1. Організація класу.

— Доброго ранку! — одні одним бажаємо. Читати й писати дружно починаємо. — Чого ви очікуєте від уроку? Доповніть речення: Цей урок навчить мене… — А я очікую, що ви працюватимете старанно, виконаєте всі завдання, навчитеся висловлювати свою думку та слухати думку інших учнів.

II. Основна частина.

1. **Повторення вивченого на попередніх уроках.** • Вправа «Мікрофон». — Що ми повторили на попередніх уроках? — Скільки букв в українській абетці? — Як по-іншому називають абетку? — Які твори про алфавіт ми читали? — Це були казки, вірші чи оповідання? — Хто автори віршів? • Виконання завдань на картках.

2.Робота в групах.

Група 1 «Розшифруйте» слова. Запишіть їх у зошит за абеткою. Реводе, дас, хигорі, шикоки. Підкресліть букви, які позначають голосні звуки.

Група 2 Прочитайте слова «навиворіт». Запишіть їх у зошит за абеткою. Іківолоч, икніж. Итід. Підкресліть букви, які позначають приголосні звуки.

Група 3 Прочитайте слова. Складіть із них речення, записавши слова за абеткою. Осінь, зовсім, підкралася, несподівано. Підкресліть букви, які позначають голосні звуки

3. **Мотивація навчальної діяльності**. — Поговоримо про добрі справи. Які справи, на вашу думку, можна вважати добрими? Учні можуть обговорити це питання в групах, після чого представники груп озвучують думку. Учитель підбиває підсумки сказаного. 4. **4.Повідомлення теми уроку**.

- Сьогодні ми прочитаємо оповідання Дмитра Герасимчука «Горіхи». Постарайтеся зрозуміти, чи всі дійові особи твору чинили добре. 4. Робота над оповіданням «Горіхи» (за Дмитром Герасимчуком). • Підготовча словникова робота. Читання слів на с. 11. — Прочитайте всі слова пошепки. Чи розумієте їх значення? Що означає слово підкралася? (Наблизилася, підійшла непомітно.) Що може вилущуватися? (Зерно, квасоля, горіхи…) — Прочитайте слова вголос повільно, швидко, скоромовкою. • Комбіноване читання тексту. Починає читати вчителька / вчитель, дочитує до слів Беріть кошики, носіть горіхи в ящики. 18 — Як ви гадаєте, чи впораються діти із завданням дядька Леся? — Дочитайте далі самостійно упівголоса, переконайтеся у своїх припущеннях.

Перевірка усвідомленості змісту оповідання за запитаннями і завданнями, поданими після тексту (с. 12). • Вибіркове читання. — Прочитайте, куди прийшли діти. — Як чоловіки і жінки збивали горіхи? — Як дядько Лесь похвалив дівчаток? • «Щоденні 5». Висловлюю власну думку. Учні в парах висловлюють своє ставлення до вчинків дітей за зразком, поданим у підручнику.

5. Закріплення нових знань у процесі практичної діяльності. — Для чого потрібно знати алфавіт? Алфавітний порядок сталий і ніколи не змінюється. Це дуже зручно. Саме тому в алфавітному порядку розташовують ваші прізвища у класному журналі, слова у словниках, книги в бібліотеці (за прізвищами авторів), медичні картки в лікарні, імена контактів у телефоні (смартфоні). — Робота з підручником на с.13.

Учні розглядають зображення птахів, визначають, що «зайвий» дятел. Всі птахи, крім дятла, перелітні. Алфавітний список: дятел, журавель, іволга, лелека, соловей. •

Дискусійна сітка Елвермана, або «павутинка» дискусії.

ТАК ПРОБЛЕМА НІ Так, потрібний, щоб добувати з-під кори комах. Так, потрібний, щоб будувати гніздо. Так, потрібний, щоб захищатися від ворогів. Чи потрібний птахам дзьоб? Ні, у звірів відсутній дзьоб і вони якось їдять

. ВИСНОВОК • Використання стратегії «РАФТ». Робота в парах (на килимку). Учні складають невеличкі висловлювання від імені обраного персонажа (наприклад, дятла). Роль — дятел. Аудиторія — птахи. Формат — sms-повідомлення. Тема — новини. Зразок sms-повідомлення: Привіт, птахи! Де ви зараз літаєте? Завтра очікується сильний дощ. Ваш знайомий дятел.

III. Заключна частина. Рефлексія. — Я навчився / навчилася … о На уроці я зумів / зуміла … о Мене здивувало … о Мене цікавить

Добір матеріалів для лепбука «Птахи». Створення для лепбука кишеньок: «Народ скаже, як зав’яже» (прислів’я), «Торбинка загадок від перелітних птахів» (загадки), «У гостях у ка́ зки» (казки́ , у назвах яких згадуються птахи: «Лисичка та Журавель», «Котик і півник», «Як ластівка носила дітей через море», «Ворона та її діти», «Горобчик та билинка»), «Де чий дзьоб?», «Цікаві факти про птахів». •

ЯКИЙ ПТАХ ЗАЙВИЙ?(ДОДАТОК 2)

2 КЛАС ТЕМА .ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНИХ СПОСОБІВ ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ.ПОРІВНЯННЯ ЧИСЕЛ . РОЗВ'ЯЗУВАННЯ СКЛАДЕНИХ ЗАДАЧ ЗА КОРОТКИМ ЗАПИСОМ

Мета: вдосконалювати обчислювальні навички учнів, уміння порівнювати числа, складати задачі за коротким записом; розвивати пізнавальний інтерес; виховувати у дітей почуття колективізму, взаємодопомоги, відповідальності.

ХІД уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ

1. Перевірка домашнього завдання (с 61, завдання 334; 335)

Завдання 334

— Прочитайте кругові приклади.

Завдання 335

— Розкажіть складену задачу та її розв'язання.

2. Усна лічба

1)

14		14		14		14	
24	– 8	24	– 7	24	– 9	24	– 4
34		34		34		34	

2) Складіть задачу за виразом -10 — (23 + 7).

3) Є 1 м дроту. Скільки дроту залишиться, якщо відрізати 20 см?

3. Гра «Де вставити знак"більше"»?

40-5[]35 100-3[]99

50-2[]49 40-8[]31

60-3[]47 90-8[]81

(60-3>47;40-8>31; 90-8>81)

4. Хвилинка каліграфи

— Установіть закономірність і запишіть числа, вставляючи пропущені. 95; 90; 85; ?;?;?.

III. ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ І МЕТИ УРОКУ

— Сьогодні на уроці ми повторимо вивчені прийоми обчислень, будемо розв'язувати складені задачі.

IV. ВИВЧЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

1. Робота за підручником (с. 61-62)

Завдання 336. Робота в групах

Командна гра «Ланцюжок*.

Завдання 337. Самостійна робота

Двоє учнів працюють за закритою дошкою.

— Розставте дужки так, щоб утворились істинні рівності.

(76 - 20) + 6 = 62 76 - (20 + 6) = 50

37-(21-4) = 20 (37-21)-4 = 12

Завдання 338.

Самостійна робота

Під час перевірки учні читають виписані приклади і пояснюють спосіб обчислення.
Завдання 339
Учні порівнюють за зразком, беручи до уваги, що пропущене число має бути круглим.
Завдання 340
Учні складають задачі за коротким записом. Після цього самостійно записують розв'язання. Учитель перевіряє.
2. Фізкультхвилинка
V. УЗАГАЛЬНЕННЯ Й СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ЗНАНЬ
1. Обчислення значень виразів

63-20-3	45-10-5
91-40-1	63-20-7
45-10-9	91-40-6

2. Робота над задачею
У санаторії відпочивало 46 жінок, а чоловіків — на 7 менше. Скільки всього осіб відпочивали у санаторії?
3. Офтальмологічна пауза
4. Розв'язування логічних задач
• Зоя несла від колодязя важке відро з водою. Ззаду неї йшли хлопчики: Петри-:, Павлик і Тарасик. Вона хлопчиків не бачила. Не дійшовши до будинку, дівчинка поставила відро і побігла додому, щоб покликати когось на допомогу. Поки Зоя бігала, один з хлопчиків заніс відро у двір. Коли дівчинка вийшла з хати, то побачила відро з водою і трьох товаришів.
— Хто з вас приніс відро? Кому я повинна віддячити? — запитала вона. І Іетрнк сказав:
— Я приніс відро. Павлик:
— Я не приносив відра.
Тоді Зоя звернулася до Тарасика, знаючи, що він завжди говорить тільки правду:
— Правду сказали хлопчики? Тарасик відповів:
— Я не приносив. Л кожен з них сказав неправду.
Тоді Зоя здогадалася, хто приніс відро, і подякувала. Кому з хлопчиків подякувала Зоя? Щавлику)
• У хлопчика було 40 марок. 8 марок з малюнками рослин він обміняв на 5 марок з малюнками тварин. Скільки марок стало у хлопчика? (40 — 8 + + 5 = 37)
• Скільки двоцифрових чисел можна записати за допомогою цифр 1; 4; 6; якщо цифри в запису можуть повторюватися? (11; 44; 66; 14; 41; 16; 61; 46; 64 — 9 чисел.)
VI. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ. РЕФЛЕКСІЯ
— Які прийоми обчислень повторили на уроці?
— Як оцінюєте свою роботу?
VII. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ С. 62, завдання 341; 342

Математична гра «У лісовій школі»

Тема: Задачі з логічним навантаженням.

Мета: Удосконалювати обчислювальні навички учнів, уміння розрізняти геометричні фігури та розв'язувати нестандартні завдання, розвивати мислення, кмітливість, увагу, спостережливість школярів. Виховувати цікавість та інтерес до математики.

Обладнання і *матеріали:* Плакат «Лісова школа», малюнки казкових героїв, картки з завданнями, смайлики, геометричні фігури для створення потяга, презентація «Лісова школа», відеоролик «Сова» (музичний мультфільм для дітей), цифровий барабан.

1. **Організаційний момент**

Сьогодні в нас цікава гра
Змагатиметься дітвора
В умінні міркувати,
Уважним бути, не зівати.
Зберіть усі знання і сили,
Згадайте все, що ви учили,
І в бій з суперником вступайте
У чесній грі перемагайте!
Готові?

2. Підготовчий етап

- Сьогодні у нас незвичайне заняття. Нас запросили учні «Лісової школи» (ми читали про них у книзі Всеволода Нестайка «Незвичайні пригоди в лісовій школі») виконати завдання, які вони виконують на своїх уроках. Свої завдання приготували Мудра Сова – вчителька лісової школи та учні: Кмітливий Зайчик, Спритна Білочка, Хитра Лисичка,Розумна Жабка.
- Успіх роботи залежить від вас, діти! Будьте сміливими, кмітливими, уважними.
- Тож починаємо! До лісу ми поїдемо потягом. Для цього вам потрібно із геометричних фігур скласти його. У вас на партах лежать геометричні фігури. Відгадайте, про яку з них ця загадка:

Чотири маю сторони,
Не всі однакові вони,
Прямих кутів чотири маю.
Як мене звати? Не згадаю! (Прямокутник)

- Покажіть, у кого є така фігура?
- Відгадайте, про яку з них ця загадка:

Ця загадка непроста:
Не маю жодного кута.
Фігура я геометрична,
Така гарненька, симпатична,

На сонце дуже схожа я,
Самі назвіть моє ім’я. (Круг)

- Покажіть цю геометричну фігуру.
- А про яку з них ця загадка:

Три у мене сторони,
Міцно зв’язані вони,
А між ними три кути.
Хто я? чи вгадаєш ти? (Трикутник)

- Покажіть цю геометричну фігуру.
- А про яку з них ця загадка:

Чотири маю сторони,
Усі однакові вони,
Всі четверо кутів – прямі..
Ім’я моє назвіть самі. (Квадрат)

- Покажіть…
- Ви правильно назвали і показали геометричні фігури.
- Складемо з них потяг.
- Потяг готовий. Тепер треба придбати квитки на потяг. Це чарівні квитки (учитель показує смайлик). Погляньте на них уважно.
- Що це?
- Чого не вистачає у смайлика? (Ротика)
- Ротик домалюєте в кінці заняття. Якщо вам заняття сподобається, то намалюєте усмішку, а якщо ні – то сумний вираз обличчя.

2. Подорож до «Лісової школи»

1) Звучить пісня В. Шаїнського «Голубой вагон» (діти імітують рух потяга).
   - То ж вирушаємо в дорогу…
2) Знайомство з «Лісовою школою» та її мешканцями (презентація «Лісова школа»).
   - Ми прибули на зупинку «Лісова школа». На нас чекають лісові мешканці. Познайомтеся з ними. Вони також навчаються у першому класі і вже вміють складати рівності, розв’язувати задачі, вимірювати відрізки. Звірята пропонують вам погарати в гру і виконати дібрані ними завдання. На дошці ви бачите ці завдання, але вони закриті для нас. Відкрити їх допоможе наш чарівний барабан. Розпочнемо гру? Крутимо барабан.

3. Проведення гри:

- Випала цифра… Своє завдання пропонує…

1) Мудра Сова – вчителька лісової школи пропонує відповісти:

2) Кмітливий Зайчик:

3) Спритна Білочка

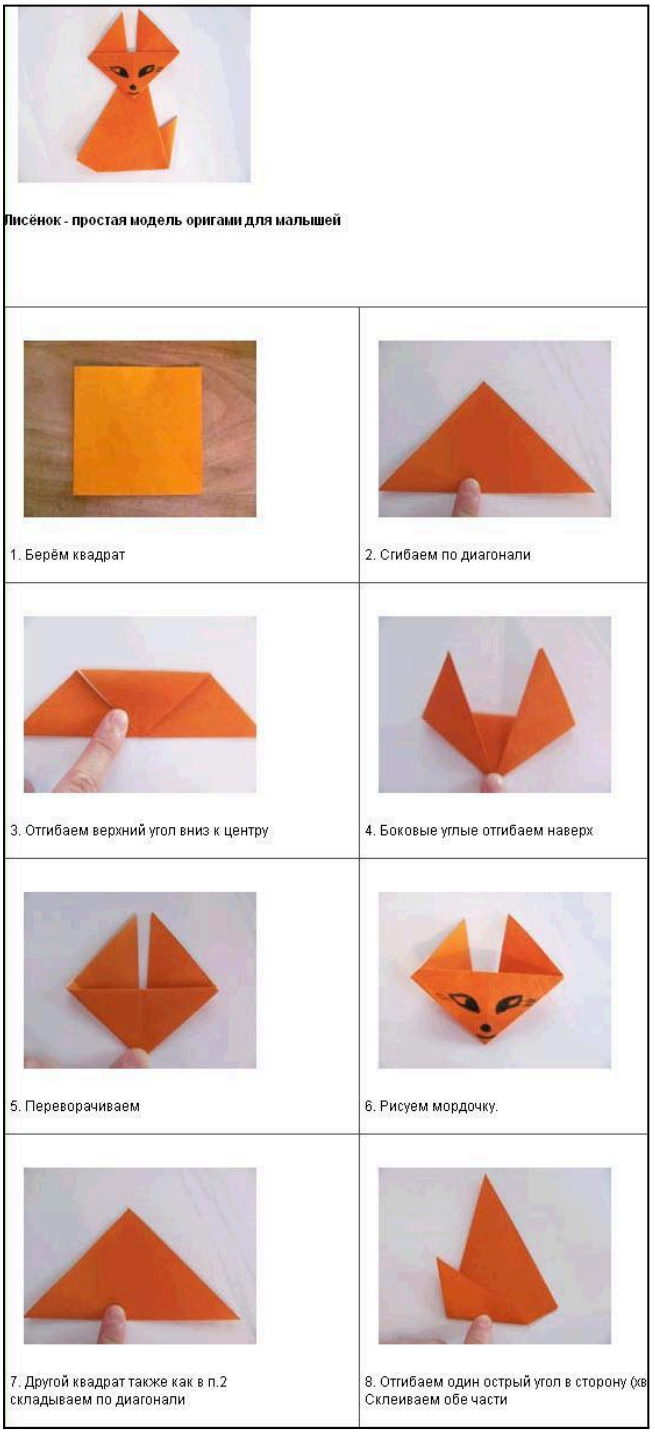
Задачі про гриби

- Зранку маленький грибочок був заввишки 3 см, а до вечора підріс ще на 6 см. Яка висота гриба ввечері?
- Під березою виросло 4 підберезники й 5 боровиків. Скільки всього грибів виросло під березою?
- На боровику жило 6 равликів. Три равлики переселилися на сусідній підосичник. Скільки равликів залишилося жити на боровику?
- Одного разу білочка збирала гриби. Три маленькі опеньки вона побачила, але рвати не стала, а 5 маслюків зірвала, коли побачила. Скільки всього грибів побачила білка?
- На галявині виросло 5 білих груздів і стільки ж чорних. Скільки всього груздів виросло на галявині?
- Білочка восени розвішала на гілочках 10 грибів. Узимку вона знайшла 4 гриби, а решту забула, де повісила. Скільки грибів вона не змогла знайти?

Фізкультхвилинка: довільні рухи дітей під музику відеоролика «Сова» (музичний мультфільм для дітей).

4) Хитра Лисичка

- Лисичка пропонує виконати її портрет в техніці оригамі. З чого виготовляють фігурки оригамі? (З паперу) Яка геометрична фігура є основою для виготовлення? (Квадрат) Беремо папір…
- Всі готові? Розпочнемо:

5) Розумна Жабка

- Послухайте мелодію… (Звучить пісня черепахи Тортіли з фільму «Золотий ключик або Пригоди Буратіно»). Хто впізнав її? Хто герої фільму?
- Жабка пропонує відгадати, який замок можна відкрити ключиком Буратіно?

- Розумна Жабка пропонує подивитися, як її друзі-жабенята тренуються ховатися від ворогів. А хто їхні вороги? (Малюнки: чапля, лелека)
  Вчитель демонструє дослід: рух перевернутої донизу пробірки у формі жабеняти в пластиковій пляшці, заповненій водою).
- Як же маскуються тварини? (Дослід «Як маскуються тварини?»)

4. Підсумок гри:

- Всі завдання ми виконали. Час повертатися додому. Сідаємо в наш потяг…
  (Звучить пісня В. Шаїнського «Голубой вагон», діти імітують рух потяга).
- Чи сподобалася вам наша подорож?
- Тепер дістаємо наші квитки на потяг.
- Домалюйте ротик смайлику.
- Покажіть ваші смайлики… Зробимо висновок…
- До нових подорожей!

Тема. Збільшуємо або зменшуємо на кілька одиниць. Поняття «більше на кілька одиниць» і «менше на кілька одиниць». Співвіднесення малюнка зі схемою та виразом

***Мета*:** формувати поняття про відношення різницевого порівняння; актуалізувати поняття *стільки ж*; ознайомити з поняттями *більше на кілька одиниць* і *менше на кілька одиниць*, показати їх схематичну інтерпретацію, вчити знаходити число, яке на кілька одиниць більше або менше ніж дане; вчити співвідносити малюнок зі схемою та виразом; закріпити правило різницевого порівняння; закріпити знання переставного закону додавання та вміння його застосовувати при додаванні меншого числа до більшого;

закріпити знання взаємозв'язку арифметичних дій додавання і віднімання, навички додавання і віднімання чисел 1, 2, 0, віднімання однакових чисел; розвивати в учнів логічне мислення шляхом виконання завдань з логічним навантаженням.

ХІД УРОКУ

І. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

ІІ. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ І СПОСОБІВ ДІЇ

1. *Графічний диктант*. Виконується на аркуші в клітинку.

2. *Усна лічба*.

Можна організувати гру-змагання, запропонувавши 4 командам обчислити значення виразів.

2+2	3−2	7+2	10−1
8−2	5+0	9+1	17−17
9−1	5+2	7−2	6+1
10−2	0+8	7−1	6−2
7−0	5−2	8+2	3+2

3. *Усне опитування*.

Яку арифметичну дію слід виконати, щоб знайти 5 і ще 2?

Яку арифметичну дію слід виконати, щоб знайти 7 без 1?

Як називаються числа при додаванні? Із чого складається сума?

Що в загальному випадку менше: сума чи доданок?

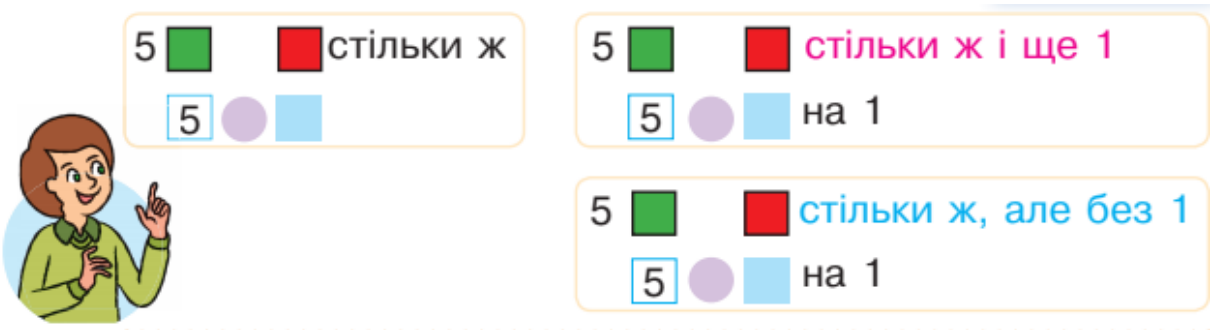
Що треба зробити, щоб записати математичний вираз — суму двох чисел 6 і 2? А що треба зробити, щоб знайти значення цієї суми? Знайдіть її значення.

Сформулюйте переставний закон додавання. У яких випадках його застосовують?

З якою арифметичною дією пов’язана дія додавання? Яка арифметична дія називається відніманням? Як можна міркувати, щоб від 7 відняти 5?

Як дізнатися, на скільки одне число більше чи менше за інше?

4.Актуалізація поняття «стільки ж». Практична робота з математичними матеріалами «Геометричні фігури». Завдання 1 (підручник).

Покладіть на парту 5 зелених чотирикутників і стільки ж червоних чотирикутників; позначити кількість чотирикутників кожної групи (множини) карткою з цифрою;між картками з числами кладемо картку зі знаком рівності.

Залишіть 5 зелених чотирикутників і відповідну картку з числом, а червоних чотирикутників покласти стільки ж, скільки й зелених, та ще 1. Учні, утворюючи пари, під кожний зелений чотирикутник підкладають червоний, і коли червоних чотирикутників стільки ж, скільки й зелених (акцентуємо на цьому увагу), кладемо ще 1 червоний чотирикутник; коментуємо, що червоних чотирикутників стільки ж, скільки й зелених чотирикутників, та ще 1; позначаємо кількість червоних чотирикутників карткою з числом; з'ясовуємо, яких чотирикутників більше, обґрунтовуємо свою думку; ставимо між картками з числами знак порівняння; читаємо нерівність зліва направо та справа наліво, зазначаючи, на скільки одне число більше або менше за інше.

Аналогічно працюємо далі.

ІІІ. ФОРМУВАННЯ НОВИХ ЗНАНЬ І СПОСОБІВ ДІЇ

Ознайомлення зі збільшенням або зменшенням числа на кілька одиниць

1. *Практична робота з математичними матеріалами «Геометричні фігури».* Завдання 1(підручник).

Висновок: щоб об'єктів стало на 1, 2, 3.. більше, ніж інших об'єктів, треба: покласти стільки ж, скільки й інших, а потім приєднати ще 1, 2, 3...; щоб об'єктів стало на 1, 2, 3... менше, ніж інших, треба покласти стільки ж, скільки й інших, а потім із них вилучити 1, 2, 3...

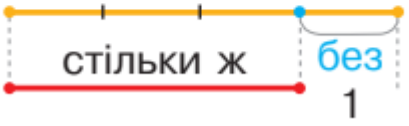
Якій арифметичній дії відповідає практична дія об'єднання? вилучення? Отже, коли ми приєднуємо — ми додаємо; а коли вилучаємо — віднімаємо.

2. Завдання № 2 (підручник). Колективна робота.

Розгляньте малюнок. Хто вгорі? Скільки їх? Хто внизу? Скільки їх? Кого більше? На скільки більше? [Равликів на 1 більше, ніж бабок.] Равликів на 1 більше — означає стільки ж, скільки й бабок, і ще 1. Що позначає верхній відрізок на схемі? [Скільки бабок.] Що позначає нижній відрізок на схемі? З яких частин він складається? [Із двох частин: перша позначає стільки ж равликів, скільки й бабок, а друга частина позначає ще 1 равлика.]

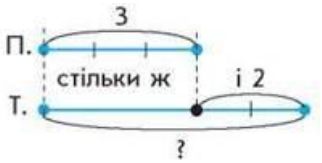
Пунктиром на схемі показано частину червоного відрізка, яка ілюструє, що равликів є стільки ж, скільки й бабок, тобто 5. Але равликів більше, бо ще є частина червоного відрізка із дужкою, над якою записано 1. На скільки равликів більше? На 1 більше — це означає стільки ж і ще 1. Якою арифметичною дією знаходять стільки ж (тобто 5) і ще 1? [Дією додавання.]

6. Первинне закріплення вивченого. Практичні вправи.

1) (Учитель виставляє на набірному полотні 3 полуничк.)

Скільки полуничок? Покладіть на парту трикутників стільки, щоб їх було на 2 більше, ніж полуничок. Скільки трикутників треба покласти? [Треба покласти трикутників стільки ж, скільки полуничок, тобто 3, і ще 2.]

Виконаємо на дошці схему. Що позначатиме верхній відрізок? [Скільки полуничок, їх 3]. Що позначатиме нижній відрізок? [Скільки трикутників, їх на 2 більше, ніж полуничок, тобто стільки ж, скільки полуничок, 3, і ще 2.]

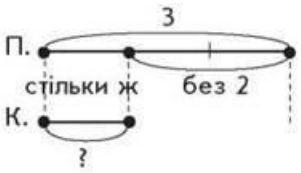
Кількість трикутників — 3 і ще 2. Якою арифметичною дією знаходимо 3 і ще 2? [Дією додавання.] Складіть із карток відповідну рівність. [3 + 2 = 5.] Прочитайте цю рівність кількома способами. [До 3 додати 2 — одержимо 5. Перший доданок 3, другий доданок 2, значення суми 5. Сума чисел 3 і 2 дорівнює 5.]

Що ми знайшли? [Кількість трикутників, яких на 2 більше, ніж полуничок.] Якою арифметичною дією дізнаємося число, яке на 2 більше за дане? [Дією додавання.] Якщо додамо 2, то одержимо на 2 більше!

2) Покладіть на парту на 2 квадрати менше, ніж полуничок. Скільки квадратів треба покласти? [Треба покласти стільки ж квадратів, скільки полуничок, тобто 3, але без 2, — 2 квадрати відсуваємо.]

Виконаємо на дошці схему.

Квадратів стільки ж, скільки полуничок, 3, але без 2. Якою арифметичною дією знаходимо 3 без 2? [Дією віднімання.] Складіть із карток відповідну рівність. [3 - 2 = 1.] Прочитайте цю рівність кількома способами. [Від 3 відняти 2, одержимо 1; 3 мінус 2 одержимо 1.]

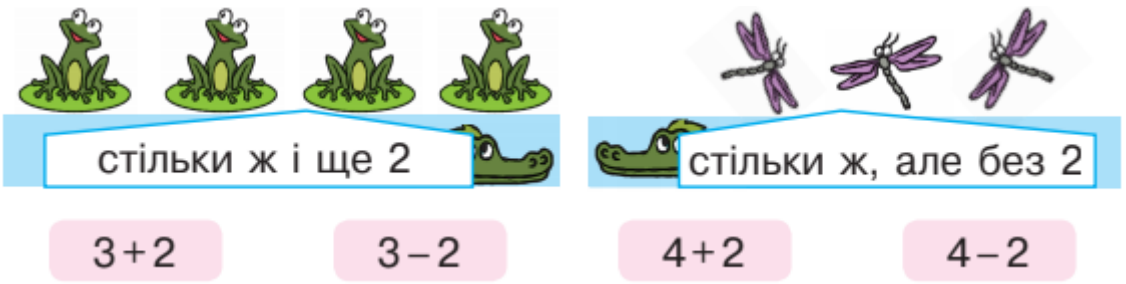

Що ми знайшли? [Кількість квадратів, яких на 2 менше, ніж полуничок.]

Якою арифметичною дією дізнаємося число, яке на 2 менше ніж дане число? [Дією віднімання.] Якщо віднімемо 2, то одержимо на 2 менше!

IV. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО. ФОРМУВАННЯ ВМІНЬ І НАВИЧОК

1. *Формування вмінь добирати вираз до малюнка.* Завдання № 3 (підручник) - виконується колективно.

[На першому малюнку крокодилів стільки ж, скільки жабок, і ще 2, тому крокодилів більше за жабок на 2. Стільки ж, тобто 3, і ще 2 знаходять арифметичною дією додавання, тому до цього малюнка підходить вираз 3 + 2. Обчислимо його значення: 3 + 2 = 5; 5 крокодилів.

На другому малюнку крокодилів менше, ніж бабок, — не вистачає двох крокодилів, щоб кожній бабці була пара, тобто щоб крокодилів було стільки ж, скільки бабок; отже, крокодилів стільки ж, скільки бабок, 4, але без 2. Тому крокодилів на 2 менше, ніж бабок. Стільки ж, 4, але без 2 знаходять арифметичною дією віднімання, тому вибираємо вираз 4 - 2. Обчислюємо його значення: 4 - 2 = 2; 2 крокодили.

2. ***Формування вміння складати схему до ситуації, в якій описано збільшення або зменшення числа на кілька одиниць.*** Завдання № 4 (підручник). Виконується з коментованим письмом.

У крільчихи народилося 5 білих кроленят, а сірих — на 2 менше. Покажи схематично, скільки сірих кроленят у крільчихи. Склади відповідну рівність.

5 – 2 = 3

Формування вмінь знаходити число, яке на кілька одиниць більше або менше за дане

3. Завдання № 3 (робочий зошит).

Що означає на 1 (2, 3...) більше? Якою арифметичною дією дізнаємося про число, яке на кілька одиниць більше за дане? Що означає на 1 (2, 3.) менше? Якою арифметичною дією дізнаємося про число, яке на кілька одиниць менше ніж дане?

4. Завдання № 4 (робочий зошит) – в парах.

[Розглянемо приклад — бджілку, біля якої написано цифру 5. Знайдемо число, яке на 2 більше за 5. На 2 більше — це означає стільки ж, тобто 5, і ще 2; 5 і ще 2 знаходимо арифметичною дією додавання: 5 + 2 = 7. Тому бджілку з'єднано із квіткою 3 цифрою 7.]

5. *Закріплення складу числа*. Завдання № 2 (робочий зошит) - самостійно.

6. *Графічні вправи*. Завдання № 5 виконується у робочому зошиті.

7. *Розвиток логічного мислення учнів*.

Ваня знайшов кілька грибів, а Катя на 1 гриб більше. Скільки грибів знайшла Катя? Замініть слово «кілька» числом, яке не менше ніж 5, але не більше за 8. Скільки розв'язків матиме це завдання?

[Не менше ніж 5 — це означає 5 або більше; не більше за 8 — це означає 8 або менше. Отже, Ваня знайшов або 5, або 6, або 7, або 8 грибів. Тоді Катя знайшла: або 5 + 1 = 6, або 6 + 1 = 7, або 7 + 1 = 8, або 8 + 1 = 9 грибів. Таким чином, завдання має 4 розв'язки.]

V. РЕФЛЕКСІЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Про що ви дізналися на уроці? Що означає на 1 (2, 3.) більше? Якою арифметичною дією дізнаємось про число, яке на кілька одиниць більше за дане? Що означає на 1 (2, 3.) менше? Якою арифметичною дією дізнаємося про число, яке на кілька одиниць менше ніж дане? Що ви повторили?

Мета: продовжувати роботу над формуванням навичок лічби в межах 20; удосконалювати вміння складати і розв'язувати задачі; вчити самостійно працювати; розвивати творче мислення, увагу, пам'ять; виховувати любов до природи.

Обладнання: предметні малюнки, таблиці, картки для індивідуальної роботи, грамзапис.

Хід уроку

І. Організаційна частина

Пролунав уже дзвінок,
Всім пора нам на урок,
Станьте, діти, всі рівненько,
Привітаємось гарненько.
«Добрий день!»
Зараз сядуть лиш дівчатка,
А за ними і хлоп'ята.
Ми урок розпочинаєм,
Математику вивчаєм.

ІІ. Актуалізація знань учнів.

1. ***4 учні на індивідуальних картках.***
2. ***Усна лічба***
   1) Три сови і два сичі.
      Скільки всіх їх, полічи? (5)
   2) У садок до годівниці
      прилетіли дві синиці.
      Потім ще чотири птиці.
      Скільки птиць на годівниці? (6)
   3) Кролик вуха насторожив –
      в нього дуже добрий слух.
      Хто ж тепер нам точно скаже,
      в двох кролів є скільки вух? (4)
3. ***Називання чисел*** від 1 до 7; від 10 до 15; від 16 до 20; від 8 до 4.
4. ***Гра «Числа заблукали»***. (два учні біля дошки)
   1) 1…3…6…8…10 2) 10…7…4 3 …1
5. ***Гра «Сусіди чисел».***
   15, 4, 10, 7, 17 (показ)
6. ***Математичний диктант***
   - Діти, а казки ви любите?
   - У назвах казок ви почуєте числа, які на письмі треба позначити цифрами.

(Один учень біля дошки)

- Сядемо усі рівненько, цифри виведем гарненько.
- Троє поросят; Один палець; П’ять бажань; Дві кізочки; Сім козаків і восьмий, який був генералом; Чотири рясні дощі; Дев’ять братів і десята сестриця Галя.

Перевірка (3, 1, 5, 2, 7, 8, 4, 9, 10)

- Якого числа не вистачає? (6)

7. ***Фізкультхвилинка*** (відкривається плакат з числами та малюнками)

1, 2 – дерева

3, 4 – вийшли звірі

5, 6 – пада лист

7, 8 – птахи в лісі

9, 10 – ось сунички підвели червоні личка.

1, 2 –

3, 4 –

5, 6 –

7, 8 –

9, 10 –

III. Повідомлення теми і мети уроку.

Хором рахують від 11 до 20.

1. ***Гра «Порівняй числа».*** Метод «Мікрофон».

Запис на дошці: 8…10, 4…12, 10…7, 9…9, 12…17, 20…10.

2. ***Гра «Назви числа»***

1, 18, 15, 7, 9, 16, 10.

- Назвати числа, які стоять зліва від числа 15.
- Назвати числа, які стоять справа від числа 15.
- Яке число стоїть посередині?
- Де можна зустріти число 7? (сім кольорів у веселки, сім днів у тижні)

3. ***Робота над прислів'ям.***

Сім раз відміряй – один раз відріж.

4. **Гра «Світлофор»**

(На дошці розміщені круги – червоний, жовтий і зелений)

На парті кожен учень має комплект відповідних кружечків меншого розміру.

Червоний – 5, 8, 12

Жовтий – 10, 0, 15

Зелений -1, 11, 7

4) 10 – 2 = 8 1) 9 – 9 = 0

5) 15 + 0 = 15 2) 4 – 2 = 2

3) 10 + 1 = 11

- Що означає кожний колір світлофора?

IV. Закріплення вивченого.

- Діти, яка зараз пора року?
- Який зараз місяць?
- Яка пора року настане після зими?
- Яке слово утвориться, коли числа поставити по-порядку?

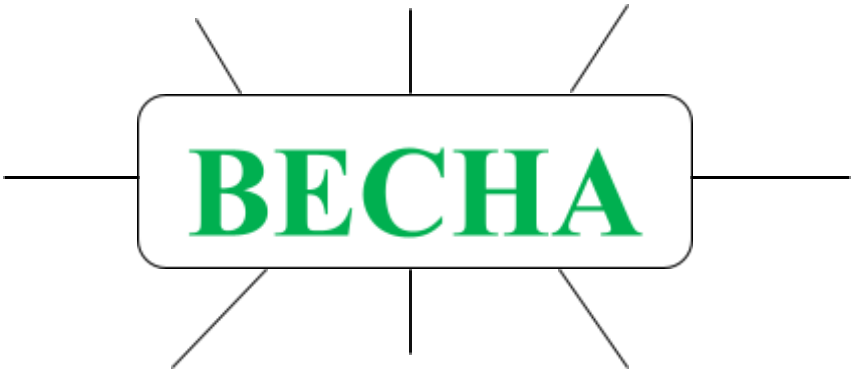
1. ***Анаграма***

Н С В А Е (діти читають слово)

4 3 1 5 2

2. ***Асоціативний кущ.***

Відкривається слово

- Діти, давайте опишемо весну, яка вона? (весела, красива, лагідна, квітуча, зелена, тепла…)
- Які весняні місяці ви знаєте? (Березень, Квітень,Травень)
- Якими числами вони позначаються за календарем? (3, 4, 5)

3. Конкурс «Міс Красуня»

Відкривається завдання:

І ряд – завдання від Березня – написання цифри 3;

ІІ ряд – завдання від Квітна – написання цифри 4;

ІІІ ряд – завдання від Травня – написання цифри 5.

(Правила сидіння за партою)

4. Фізкультхвилинка.

- Скільки сонечок на небі? (1)
  (вірш Наталії Забілої)
  Я всміхаюсь сонечку,
  Здрастуй, золоте!
  Я всідаюсь квіточці,
  Хай вона росте!
  Я всміхаюсь дощику,
  Лийся, мов з відра!
  Друзям усміхаюся,
  Зичу всім добра!
  (Учні повертаються один до одного і дарують усмішки)

5. *Вірш* (читає вчитель)

Прийде Весна і золотисті
Впадуть із неба промінці,
Прокинеться і ліс тінистий
(відкривається малюнок)
Зрадіють білочки, зайці,
Ведмедик, їжачок, лисиця,
Шпаки і солов'ї й синиці
Щодня будуть вести пісні.
Уклінно дякувать весні.

- А зараз давайте закриємо очі і уявимо себе у весняному лісі.
  (Звучить запис співу пташок)
- От ми і потрапили до весняного лісу. Щоб дізнатися з якими звірятами ми тут зустрінемося, треба відгадати загадки.

6. Відгадування загадок.

1) Живу глибоко в норі,
   Руденька шубка на мені,

Сліди я вправно замітаю,
Як полювати, добре знаю.
(відкривається малюнок Лисички)

2) Хвіст трубою, спритні ніжки,
Плиг із гілки на сучок,
Носить все вона горішки
В золотий свій сундучок.
(відкривається малюнок Білочки)

3) Дивний звірочок,
Круглий, мов клубочок,
Голки стирчать,
Спробуй узять.
(відкривається малюнок Іжачка)

4) Довгі вуха, куций хвіст,

Невеличкий сам на зріст,
На городі побував,
Там капусту пожував.
(відкривається малюнок Зайчика)

- Ці звірята – лісові мешканці. Вони приготували вам завдання.

7. ***Завдання від Білочки та Їжачка.***

Розв’язати задачу.

- ?
на 3 більше

8. ***Завдання від Лисички.*** Вона хоче подивитися, як ви вмієте самостійно працювати над підручником.
с. 87. Завд. 3 (за варіантами)
(Перевірка)

9. ***Завдання від Зайчика.***

Скласти із геометричних фігур будинок і ялинку. (Робота в парах)

V. Підсумок уроку.

- Я думаю, що лісові мешканці дуже задоволені тим, як ви працювали на уроці.
- Що найбільше вам сподобалося?

Вчитель дарує кожній дитині малюнок сонечка і говорить такі слова:

Хай сонечко для вас сміється,
Хай у житті все удається.

Закінчився наш урок,
Незабаром вже й дзвінок,
За роботу по заслузі
Щиро дякую вам, друзі!

Володимирецька ЗОШ І-ІІІ ступенів № 1

Інтерактивні прийоми на уроках я досліджую світ: прийом « Кубик Блума»

Піготувала:
вчитель початкових класів
Кравчук В.М.

2021р.

Активізація пізнавальної діяльності на уроках ЯДС невід′ємно пов’язана із застосуванням інтерактивних методик. Це дає можливість кожному учню стати активним суб’єктом навчання, активно та вільно мислити, набувати індивідуального досвіду толерантної співпраці.

Пізнавальна активність на уроках ЯДС – це якість діяльності, в якій проявляється перш за все ставлення учня до предмету і процесу діяльності.

На різних етапах уроку використовую різні **інтерактивні технології**:

- «Мікрофон»
- «Акваріум»
- «Мозковий штурм»
- «Карусель»
- «Кубування»
- «Незакінчена думка»
- «Асоціативний кущ»
- «Аналогії»
- «Крісло автора»
- « 6 розумних капелюхів»
- «Броунівський рух»
- «Ігри-криголами»(«Дві правди, одна неправда»)
- «Ігри-розминки»(«Космічна швидкість», «Казка»).

Великим поштовхом до розвитку пізнавальної активності учнів є робота в парах, робота в групах. Я помітила, наскільки при такій формі роботи коженучень почуває свою значимість, вчиться висловлювати свої думки, прислухатися до чужої, спільно приходити до певного рішення.

Для группового навчання на уроках практикую роботу в парах, ротаційні трійки, «Два – чотири – всі разом», роботу в малих групах, «Акваріум».

Із фронтальних інтерактивних методів перевагу надаю таким: «Мікрофон», «Незакінчені речення», «Мозковий штурм», «Навчаючи – вчуся», «Дерево рішень». Я переконалася в тому, що систематичне використання таких видів пізнавальної діяльності дають моїм учням відчуття насолоди від гри, у процесі навчання – висока мотивація, емоційна насиченість. В моїй практиці найбільш поширеними є складання сенканів, «мозковий штурм», «Кубик Блума», читання з позначками, «асоціативний кущ», кільця Венна, «Мозаїка», групові форми роботи – Джиг – Соу.

«Кубик Блума» - прийом навчання, який полегшує розгляд різних сторін теми і водночас допомагає охарактеризувати поняття різнобічно й вичерпно, використовуючи для цього глибині знання. Цей прийом було запропоновано американським психологом і педагогом Бенджаміном Блумом, автором теорії таксономії, яка передбачає поділ цілей навчання на блоки: «знаю» - «творю» - «умію». Даний прийом допомагає залучити до роботи всіх без винятку учнів.

Цю методичну структуру я застосовую на етапі усвідомлення, закріплення та контролю знань, використовую не тільки як групову форму роботи, а як роботу в парі або для індивідуальних відповідей. Цей прийом передбачає використання кубика з написаними на кожній грані вказівки щодо напряму мислення та письма. Пишемо на кожній грані одну з наступник указівок: опишіть це, порівняйте це, установіть асоціації, проаналізуйте це, знайдіть застосування цьому, запропонуйте аргументи за чи проти цього.

Застосовуючи даний прийом, я проводжу учнів крізь процес «кубування», пропонуючи їм викласти на папері власні думки на запропоновану тему протягом

короткого часу (2-4 хвилини). Спочатку слід оголосити тему, а потім запропонувати дітям поміркувати та описати її, тобто розглянути уважно об'єкт та описати, що вони бачать, - колір, форму та інші ознаки. Зробивши спостереження , учні записують їх на папері протягом визначеного часу. Це повторюється для всіх завдань, зазначених на шести гранях куба. Використовуються всі аргументи – від логічних до безглуздих. Після того як письмове завдання виконане, учні діляться результатами своєї роботи. Після колективного, групового чи парного обговорення – взаємоперевірки відбувається оцінювання. Якщо виникає питання, його необхідно розв'язати.

Способи ***використання «Кубика Блума»***

1. Кожна група отримує кубик із завданнями на шести гранях і виконує письмово завдання в зошитах або на паперових листівках. При перевірці учні групи по черзі коментують відповіді. Оцінюється командна відповідь. Учитель може порадитися з учнями, щодо активності всіх членів групи при виконані завдань.
2. Кожна група отримує кубик із завданнями на шести гранях, між членами групи розподіляються грані – завдання, 2-3 хвилини учні виконують завдання, потім в групі відбувається перевірка, доповнення або уточнення інформації. Колективне обговорення та взаємооцінювання.
3. Оголошується тема та коло запитань з теми. Учитель або учень підкидує кубик, яка грань випала, з неї і починається робота.
4. Під час проведення інтелектуальних конкурсів або змагань кожна тема має свій колір. Наприклад: зелений – царство рослин, червоний – рідкісні тварини, блакитний –
5. водоймища рідного краю, фіолетовий – природа в числах, жовтий – казкові герої запитують, синій – звідки ми знаємо, що… Кожна команда по черзі підкидує кубик, має 2-4 хвилини на обговорення запитання з даної теми. Колір може повторюватися по кілька разів.

ФРАГМЕНТИ УРОКІВ

Урок. Я досліджую світ

Тема. Корисні копалини рідного краю. Види корисних копалин.

Етап уроку. Актуалізація знань учнів

- Групова робота, прийом «Кубик Блума»

Кожна група усно обговорює відповіді, роблячи помітки на папері. Вирішують хто буде виступати по кожній грані при перевірці завдань. Члени групи активно працюють при колективній перевірці завдань.

Завдання для граней куба

1. Які вони – корисні копалини? Опиши словами.
2. Назви корисні копалини іншим словом.
3. З чим ти їх можеш порівняти?
4. Як людина використовує корисні копалини?
5. Поясни, корисні копалини можуть зникнути на нашій планеті?

Аргументуйте відповідь.

6. Поділись. Як учні в школі використовують корисні копалини.

Наведіть приклади.

Урок . Я досліджую світ

Тема. Значення корисних копалин для людини. Різноманітність корисних копалин

та їх використання.

Етап уроку. Перевірка домашнього завдання.

- Колективна робота, прийом «Кубик Блума»

Учень підкидає кубик і відповідає на питання грані, яка йому випала.

Потім він передає кубик бажаючому відповідати або сам вирішує, хто продовжить роботу. Учні класу доповнюють або виправляють помилки.

Завдання для граней куба

1. Які ти знаєш корисні копалини?
2. Назви чим корисні копалини відрізняються від ґрунту?
3. Поясни, що мають люди на увазі, коли кажуть «чорне золото»?
4. Способи добичі корисних копалин в Донецькій області?
5. Чому необхідно економно витрачати корисні копалини?
6. Погоджуєшся, що корисні копалини – вичерпані ресурси.

Доведи свою думку.

Урок. Я досліджую світ

Тема. Птахи

Етап уроку. Закріплення знань учнів.

-Групова робота, прийом «Кубик Блума»

Кожна група усно обговорює відповіді, роблячи помітки на папері. Вирішують хто буде виступати по кожній грані при перевірці завдань. Уважно слухають та доповнюють відповідь.

Завдання для граней куба

1. Впізнай та опиши тварин, зображених на малюнку. Що їх об’єднує?

8 .Назви основні ознаки тварин даної групи?

9.Як ці тварини пристосувалися до життя на нашій планеті?

6. На які групи ти можеш їх поділити? Наведи докази, приклади.
7. Чому з’явилися заповідники, ботанічні сади, зоопарки?
8. Вислови своє відношення до зоопарків.

У наш час пріоритетним завданням навчально-виховного процесу в сучасній школі є всебічний розвиток учнів.

Саме вчитель впливає на пробудження допитливості та інтересу до знань. Саме від нього, який спрямовує, виховує пізнавальну діяльність учнів, залежить розвиток цікавості і допитливості, на яких формується пізнавальний інтерес. І це повинен бути вчитель, який не примушує, а підносить; не диктує, а навчає; не вимагає, а спонукає до праці і тим самим переживає разом з дітьми творче натхнення.

І саме від вчителя залежить, які він обирає методи і прийоми, шукає легких шляхів чи віддає перевагу інтерактивним технологіям для того, щоб забезпечити комфортні умови, за яких кожний учень відчує свої успіхи, інтелектуальну роботу, продуктивність навчання, виключення домінування однієї думки над іншою.

Реалізація теми власного досвіду «Використання інтерактивних технологій на уроках Я досліджую світ» створює атмосферу, що сприяє зацікавленості учнів у роботі класу,

стимулює учнів до розмірковування, дає можливість оцінювати свою діяльність не тільки за кінцевим результатом, але й за процесом його досягнення; забезпечує продуктивність

роботи на уроці; сприяє розвитку творчих здібностей учнів, їх пізнавальних інтересів, підвищує ефективність уроку в цілому.

Ранкова зустріч

Тема. Незабаром весняні канікули.

Мета. Привернути увагу школярів щодо цікавого та корисного відпочинку під час канікул разом з друзями та родиною.

Хід ранкової зустрічі проводиться за допомогою прийому «Кубик Блума».

Вчитель оголошує завдання, які записані на гранях куба, потім пропонує дітям по черзі відповідати на завдання кожної грані або учень сам обирає грань, яка його зацікавила. Дітям подобається передавати кубик товаришам, при обговоренні виникають різноманітні ідеї, іноді неочікувані. З відповідей учнів вчитель має уявлення як проходять канікули в родині учнів.

Завдання для граней куба

1. Продовжить речення «Для мене канікули це …»
2. Опиши трьома словами очікування від канікул.
3. Назви, чим любиш займатися на канікулах.
4. Запропонуй добру справу для природи навесні.
5. Придумай, куди можна з друзями піти.
6. Поділись, яку книжку плануєш прочитати на канікулах.

Інтелектуальна гра 3 – 4 класи

Тема. ***«Розумники та розумниці»***

Хід гри проводиться за допомогою прийому «Кубик Блума». Команди по черзі обирають грань, яка продовжує гру – змагання. Всі команди виконують завдання обраної грані, а журі підраховує кількість балів за правильність та креативність виконання завдання командою.

Завдання для граней куба

1. Грань народознавча.
2. Математична грань.
3. Природознавча грань.
4. Здоров'язбережувальна грань.
5. Грань капітанська. Конкурс капітанів.
6. Грань - танцювальна.

Урок української мови

Тема. Спостереження за лексичним значенням слова.

Етап уроку. Актуалізація знань учнів

- Групова робота, прийом «Кубик Блума»
  Кожна група усно обговорює відповіді, виконує письмово завдання в зошитах. Вирішують хто буде виступати по кожній грані при колективній перевірці завдань. Члени групи уважно працюють при колективному обговоренні, доповнюють відповіді інших груп, виправляють помилки, пропонують свої варіанти.

Завдання для граней куба

9. Назви слова зображені на малюнках, запиши їх. *(Діти, ручка, коса)*
10. Придумай синоніми до записаних слів. (*Малюки, приладдя, зачіска)*
11. Поясни, які слова називаються багатозначними.
12. Запропонуй словосполучення зі словом *ручка* або *коса* з різними значеннями. Запиши їх.
13. Чому в прислів'ях часто вживаються слова антоніми?
14. Поділись. Склади речення вживаючи слова антоніми.

Урок математики

Тема. Множення різниці на число. Розв'язування задач двома способами. Робота над рівняннями.

Етап уроку. Закріплення знань та умінь учнів.

- Робота в парі, прийом «Кубик Блума»

Кожна пара усно обговорює відповіді, розв'язання записуються в зошитах. Члени пари по черзі працюють при колективній перевірці завдань, доповнюють відповіді інших учнів, виправляють помилки, пропонують свої варіанти розв'язання.

Завдання для граней куба

15. Назви способи множення різниці на число.
16. Поділись, яким способом легше розв'язати приклади: (64 - 44) • 5
    (38 – 29) • 9
17. Придумай задачу до схеми розв'язання: (a – c) •10.
18. Запропонуй різні способи розв'язання задачі.
    На ремонт двох під'їздів витратили 17 банок фарби, по 4 кг кожна. На перший під'їзд витратили 6 банок фарби. Скільки кг фарби витратили на другий під'їзд?
19. Подумай, що спільного і чим відрізняються прямокутник і квадрат?
20. Накресли трикутник і відрізком розділи його на кілька фігур.
    Які фігури ти отримав?

Починаючи з першого класу, активно включаємось у проектну діяльність.

Проектна діяльність – це засіб активізації пізнавальної діяльності учнів. Програмою передбачено виконання міні-проектів:«Як облаштувати джерело?», «Моє улюблене місце відпочинку на природі в місті (селі)». З особливим інтересом діти виконували проект «Мої домашні улюбленці».

В 2 класі діти активно включаються в проектну діяльність за такою тематикою: «Як готуються бджоли до зими?, «Будьмо знайомі!(Походження назв рослин і тварин)». Самостійно створюють свої презентації.

Впроваджую у своїй роботі метод навчання у дискусії – це важливий засіб пізнавальної діяльності учнів у процесі навчання, бо дискусія – це обмін думками в найрізноманітніших формах. Під час дискусій ставлю дискусійне питання або формулюю його у вигляді запитання, на яке можна дати відповідь «так» чи «ні». Види дискусій:«Карусель», «Один – удвох – усі разом».

Дискусія сприяє розвитку критичного мислення, дає змогу визначити власну позицію, формує навички відстоювання своєї особистої думки, поглиблює знання з даної проблеми. Такі технології є досить цікавими для сучасної школи. До них відносять: «Метод ПРЕС», «Обери позицію»,

«Зміни позицію», «Безперервна шкала думок», «Дискусія в стилі телевізійного ток-шоу», «Дебати».

Технологія **„Метод ПРЕС”** передбачає побудову висловлювання за таким алгоритмом: Я вважаю…Тому що… Наприклад… Таким чином…

Наприклад, дітям на уроці в 3 класі при опрацюванні теми **«Вода»** доцільно запропонувати довести, що вода перебуває в трьох агрегатних станах, використовуючи цей метод.

Коли учні засвоять етапи ПРЕС методу, його можна використовувати на всіх уроках у початкових класах, оскільки це привчає учня до логічного висловлювання своєї думки.

Щоб дискусія була відвертою, створюю в класі атмосферу довіри і взаємоповаги, і тоді всі учні класу включаються в розумову діяльність і розвивають свої здібності. З цією метою пропоную учням дотримуватися таких правил:

• Висловлюватись по черзі, не перебиваючи того, хто говорить.

• Критикувати думку, а не особу, яка її висловлює.

• Поважати всі висловлені думки.

• Не сміятися, коли інший говорить, за винятком випадків, коли хтось жартує.

• Не змінювати теми дискусії.

• Заохочувати до участі в дискусії інших.

Вміння орієнтуватися в інформаційному просторі стало однією з найважливіших життєвих компетентностей, про яку йдеться в Державному стандарті початкової освіти і головне завдання вчителя – навчити дитину вчитися, самостійно здобувати знання. На уроках використовую можливості комп’ютера у підготовці та проведені уроків, починаючи з першого класу.

Наприклад, на уроці природознавства у 3 класі під час вивчення теми «Колообіг води в природі» пропоную створити асоціативний кущ «Стан води», також перегляд фрагменту мультфільму «Капітошка», поетапне утворення колообігу у слайдах.

“Кубування”

Кубування є методом навчання, який полегшує розгляд різних сторін теми. Цей підхід передбачає використання кубика із написанням на кожній грані вказівки щодо напряму мислення або письма.

Наприклад, кубування по темі “Зима”. Учні, кидаючи куб, визначають для себе видзавдання.

. – опишіть це;

.. – проаналізуйте це;

… – порівняйте це;

…. – асоціюйте це;

….. – знайдіть застосування цьому;

…… – запропонуйте аргументи «за» і «проти».

Кожна з відповідей була цікавою:

.Зима, ніби чарівниця виграє діамантом.

.. Холодна пора року; замерзли водойми; все в стані спокою.

... В порівнянні з осінню, взимку холодно і довжина тіні від гномона коротка, бо сонце низько ходить.

…. Для людей, це поки що тимчасовий відпочинок; не чути співу птахів.

….. Ось зараз звучить музика П.І.Чайковського «Пори року». «Зима», а ще є і пісні, і вірші про цю пору року.

…… Така пора року дуже необхідна, природа відпочиває; це добре, але й дуже холодно і голодно зимуючим птахам, треба їх підгодовувати.

Метод «Аналогії» - це прекрасний спосіб примусити дітей думати про тему творчо й часто гумористично. Клас ділиться на невеличкі групи з 4-5 осіб. Кожній групі дається час для визначення ознак одного з предметів. Потім кожна группа описує предмет, але не називає його, а інша группа має намалювати малюнок цього предмета. Після виконання завдання проводиться перевірка. Наприклад , під час вивчення теми «Тварини.

Різноманітність тварин» у 1 класі вчитель може запропонувати кожній групі описати тваринку, а іншим групам намалювати її.

Метод « Карусель». Використання методу забезпечує обмін думками між усіма учнями класу: учні сідають по колу, обличчями один до одного. Після того, як вони обмінялись думками, зовнішнє коло рухається, тоді як внутрішнє залишається нерухомим .

На уроках природознавства застосовується даний метод для проведення взаємоопитувань, а також для обговорення в парах проблемних питань, які вимагають нестандартних рішень.

Наприклад: під час вивчення теми «Довкілля тварин. Пристосування тварин до добування корму і захисту від ворогів. Охорона тварин» у третьому класі можна поставити таке запитання: «У Німеччині в Лейпцизькому зоопарку висить перед входом оголошення: «Найстрашніший звір на Землі». Людина підходить ближче і бачить своє відображення у дзеркалі…Подумайте,чому? Що це значить?»

Метод «Акваріум» передбачає роботу однієї групи, тоді як інші учні спостерігають за процесом її діяльності, а потім аналізують її ефективність та результативність. Наприклад, під час вивчення теми «Охорона природи в Україні» вчитель може запропонувати групі визначити заходи по охороні навколишнього середовища.

Полілог є одним з основних інтерактивних методів, який розуміється як модифікація евристичної бесіди.

Сутність полягає в організації інтерактивного обговорення проблеми, в ході якого кожен повинен висловити свою думку .

Наприклад, у колі можуть обговорюватись такі питання «Якою є причина зміни дня і ночі? Яке значення Сонця для життя на Землі?

Мікрофон є різновидом цього методу : висловлювати позицію має право той, хто має в руках мікрофон.

Метод «Займи позицію» спрямований на поляризацію думок стосовно певної проблеми. Застосовується на початку дискусії. На окремих аркушах три надписи: «За», «Проти», «Не знаю». Оголошуєтьсяпроблемне питання. Наприклад: «Чи потрібні в природі плазуни?» Учні стають біля плаката з надписом, який вони обрали. Учитель пропонує

обґрунтувати свою позицію. Після викладу різних точок зору запитую у дітей, чи не змінив хто-небудь своєї думки і чи не хоче перейти до іншого плаката. Доцільно використовувати при розгляді питань з екологічного виховання. Наприклад, може бути поставлене таке запитання «Миша польова – це корисна чи шкідлива тварина?», «Омела корисна чи шкідлива рослина?», « Чи корисне явище дощ?».

Метод «Незакінчене речення». Тема. Охорона природи. Чисте довкілля.

1. На мою думку, проблеми охорони природи виникли тому, що ….
2. На мою думку,основними чинниками недбалого ставлення до природи є …
3. На мою думку, виробництво весь час потрібно …
4. На мою думку, глобальні екологічні проблеми мене…

Уроки природознавства намагаюсь будувати так, щоб вплинути на почуття і розум дітей. З перших днів перебування дитини в школі привчаю їх спілкуватись з природою, вслухатися в її звуки, радіти сонячному промінчику і краплинці роси, щебетанню соловейка і дзюрчанню струмочка. До уроків природознавства добираю вправи стимулювання пізнавальної активності учня. При цьому даю дітям можливість вільно висловлювати свої припущення, а потім критично аналізувати і відбирати правильні відповіді. Головне не кінцева відповідь, а сам процес розумової роботи, різні варіанти досягнення результату. Природа пошуку в усіх випадках одна: дати відповідь на питання «як?», «чому?», виявити допитливість, а згодом – стійкий інтерес до природи, бажання охороняти, примножувати її багатства і красу.

Для розвитку творчих здібностей учнів, активізації їх пізнавальної діяльності на уроках вводжу ігрові ситуації, використовую завдання в малюнках, жартівливі вправи, віршовані тексти, смішинки – веселинки, ребуси, кросворди. Учням подобаються уроки - екскурсії, уроки – подорожі, уроки КВК. Вони з захопленням проводять досліди, роблять висновки, порівнюють, аналізують. Люблять діти різні види практичної роботи природо – охоронної діяльності: озеленення класу, збирання насіння та плодів для зимуючих птахів, підгодівля птахів взимку. При підготовці та проведенні уроків природознавства використовую матеріали Червоної книги України, ілюстративні краєзнавчі матеріали, таблиці, гербарії, муляжі. На таких уроках діти працюють з різноманітними картками індивідуально, в парах чи групах. На заняттях мають місце опорні структурно - логічні схеми та методи інтерактивного навчання.

На своїх уроках намагаюся стимулювати творчий пошук, використовую різні методи і форми роботи, прищеплюю учням навички самостійної роботи з книгами, картами; розвиваю навички роботи в групі, вміння слухати товаришів та висвітлювати свою думку; привчаю до дослідження, пошуку, спостережливості.

Застосовую такі нестандартні уроки з використанням інтерактивних методів навчання: інтегровані уроки, урок-казка, урок-мандрівка, урок-екскурсія, урок-мислення серед природи, урок-гра,урок-загадка,урок-змагання.

Ефективність цих уроків пов'язується збагаченням духовного світу учнів, коли вони через вплив на власні почуття, пізнавальний інтерес, цікаву форму організації заняття активно сприймають навчальний матеріал. Нестандартні уроки дозволяють урізноманітнювати процес навчання.

Щоб зацікавити учнів діяльністю на уроці, урізноманітнити навчання несподіванки або вільного вибору надаю перевагу грі, це дає можливість залучити дітей до активного пізнання природи, сприяти вихованню бережливого ставлення до неї. Використовую такі ігри:«Чи знаєш ти лікарські рослини?,» «Пізнай і скажи», «З чого плід», «Який гриб у кошику?», «З якого дерева листочок», «Шишки, жолуді, горіхи», «Кращий знавець рослин», «Хто найспостережливіший?», «Я почну, а ти закінчуй», «Уяви» .Особливо сприяють активізації пізнавальної активності сюжетні ігри та ігри-вправи з природничим матеріалом.

ВИСНОВКИ

Природа оточує дітей усюди. Вона цікавить їх, привертає увагу і певним чином впливає на них. Збагачуючи і розширюючи уявлення дітей про природні явища, про життя рослин і тварин, про творчу працю людей з вирощування культурнихрослин і корисних тварин, учитель пробуджуєв них живий інтерес до навколишньогосвіту, бажання працювати разом із дорослими, приносити користь, бажання охороняти ліси, зелені насадження.

Виховуючи в дітей із самого раннього віку любов, інтерес до рідної природи, залучаючи їх до праці, учитель формує в учнів працьовитість, бережливе ставлення до природи, розвиває почуття прекрасного. У початковій школі діти вперше знайомляться зі світом знань про природу, і майбутнє їхнє ставлення до неї залежить від того, наскільки вони оволодівають цими знаннями, як у них будевиховано любовне і бережне ставлення до природи.

У наш час пріоритетним завданням навчально-виховного процесу в сучасній школі є всебічний розвиток учнів.

Саме вчитель впливає на пробудження допитливості та інтересу до знань. Саме від нього, який спрямовує, виховує пізнавальну діяльність учнів, залежить розвиток цікавості і допитливості, на яких формується пізнавальний інтерес. І це повинен бути вчитель, який не примушує, а підносить; не диктує, а навчає; не вимагає, а спонукає до праці і тим самим переживає разом з дітьми творче натхнення.

І саме від вчителя залежить, які він обирає методи і прийоми, шукає легких шляхів чи віддає перевагу інтерактивним технологіям для того, щоб забезпечити комфортні умови, за яких кожний учень відчує свої успіхи, інтелектуальну роботу, продуктивність навчання, виключення домінування однієї думки над іншою.

Реалізація теми власного досвіду «Використання інтерактивних технологій на уроках природознавства» створює атмосферу, що сприяє зацікавленості учнів у роботі класу, стимулює учнів до розмірковування, дає можливість оцінювати свою діяльність не тільки за кінцевим результатом, але й за процесом його досягнення; забезпечує продуктивність роботи на уроці; сприяє розвитку творчих здібностей учнів, їх пізнавальних інтересів, підвищує ефективність уроку в цілому.

Уроки інтерактивного навчання надають моїм учням можливості для формування основних пізнавальних і громадянських умінь, а також навичок і зразків поведінки в суспільстві. Інтерактивні форми роботи сприяють розвитку ініціативи, незалежності, уяви, самодисципліни, співпраці з іншими учнями. Вони стимулюють розвиток когнітивних процесів, залучають до активної участі у процесі навчання, заохочують учнів працювати разом, висловлювати свої думки, виражати почуття та використовувати свій досвід, брати на себе відповідальність за навчання та розвивати вміння вчитися.

Аналіз зрізів, які проводилися в ході вивчення досвіду роботи свідчать про те, що учні добре засвоїли програмовий матеріал, у них сформовані загальнонавчальні уміння і навички, значно підвищилась мотивація до навчання.

Результативність моєї роботи прослідковується в тому, що учні:

- приймають активну участь увсеукраїнських конкурсах «Колосок» та «Соняшник»;
- з великим бажанням займаються пошуково-дослідницькою діяльністю

(готують проекти, презентації, приймають участь в навчально-рольових іграх)

- уміють спостерігати, критично мислити, аналізувати, використовувати одержану інформацію в різних ситуаціях;

- вміють співпрацювати в группах і парах , самостійно організовувати свою роботу.

Проблема стимулювання пізнавальної активності учнів під час навчання залишається і надалі актуальною. Тому вчителеві необхідно повсякденно дбати про удосконалення методів і форм навчання, і пам’ятати, що лише творчість і працелюбність педагога є запорукою успіхів.